

Д. Записний

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ОСНОВНІ НАПРЯМИ РЕАЛІЗАЦІЇ РЕФОРМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ

Розглянуто актуальні питання реформування місцевого самоврядування в Україні. Проаналізовано різні аспекти підвищення якості послуг, що надаються громадянам органами місцевого самоврядування. Встановлено основні закономірності та тенденції у реалізації державної політики у сфері покращення якості адміністративних (муніципальних) послуг із урахуванням розпочатої в Україні широкомасштабної реформи децентралізації, а також основні напрями її удосконалення. На засадах аналізу сучасного стану місцевого самоврядування, вивчення досвіду зарубіжних країн представлено пропозиції щодо подальшої реалізації реформи децентралізації в Україні.

Ключові слова: міське самоврядування, реформа децентралізації, державне управління, місцевий розвиток, європейська інтеграція, адміністративні послуги.

Одним із найактуальніших завдань побудови сучасної демократичної, конкурентоспроможної і соборної Української держави, забезпечення її сталого розвитку є прискорення реформування місцевого самоврядування. Йдеться, передусім, про формування повноцінного ефективного самоврядування на базовому, районному та обласному рівнях із утворенням відповідних інститутів, оптимізацію адміністративно-територіального устрою та чинної моделі територіальної організації влади, запровадження дієвих механізмів партисипативної демократії на місцях.

У контексті реалізації розпочатої в Україні реформи місцевого самоврядування пріоритетного значення набувають питання покращення якості адміністративних послуг, які надаються громадянам органами місцевого самоврядування, а також удосконалення національної моделі надання адміністративних послуг, їх наближення до громадян із урахуванням принципу субсидіарності.

Безперечно, успішна реалізація реформи місцевого самоврядування сприятиме ефективнішій реалізації Україною політики європейської інтеграції, розвитку співробітництва з європейськими інституціями, насамперед із Радою Європи та ЄС.

В останні роки науковому вивченню проблем розвитку місцевого самоврядування приділяється значна увага. Так, серед вітчизняних та іноземних науковців, що досліджували різні аспекти розвитку місцевого самоврядування, доцільно виділити О. Батанова, М. Баймуратова, В. Борденюка, Р. Герцога, К. Деві, А. Делькампа, В. Кампо, В. Князева, В. Кравченка, В. Куйбіду, М. Марку, Н. Мікулу, О. Молодцова, В. Мамонову, Т. Пахомову, Д. Попеску, М. Пухтинського, В. Рубцова, О. Руденко, А. Ткачука та інших. Серед докторів наук із державного управління, які успішно досліджують різноманітні проблеми розвитку місцевого самоврядування, можна назвати таких вчених: В. Бабаєв, О. Бобровська, П. Ворона, І. Дробот, В. Заблоцький, І. Козюра, Т. Кравченко, В. Куйбіда, О. Лазор, В. Мамонова, Ю. Молодожен, В. Наконечний, Р. Пюш, П. Покатаєв, С. Саханенко, В. Шарий, Ю. Шаров та інші.

Однак на сьогодні, враховуючи нові пріоритети державної політики щодо децентралізації публічної влади та реформи місцевого самоврядування, визначені Президентом та Урядом України, доцільно більш поглиблено вивчити сучасний стан місцевого самоврядування в Україні, дослідити досвід інших європейських країн щодо реалізації реформ децентралізації, а також виробити на основі проведеного аналізу комплексні рекомендації щодо реалізації реформи місцевого самоврядування в Україні.

Метою статті є аналіз сучасного стану місцевого самоврядування в Україні та визначення, з урахуванням досвіду інших зарубіжних країн, основних напрямів його модернізації.

Дослідження проблем становлення та розвитку місцевого самоврядування здійснювались протягом усіх років державної незалежності України представниками різних галузей вітчизняної науки – економіки, права, політології, соціології тощо. Водночас саме представники галузі науки державного управління зробили чи не найбільший внесок не тільки у дослідження різноманітних проблем функціонування системи місцевого самоврядування, але й у вироблення нових підходів до її модернізації із урахуванням досвіду зарубіжних країн, вітчизняних та зарубіжних практик, рекомендацій європейських інституцій та інших міжнародних організацій.

Як зазначають більшість сучасних дослідників та вчених, технологізація та гуманізація науки в епоху НТР, а точніше в період трансформації індустріального суспільства в постіндустріальне, зумовили виникнення нового культурно-історичного типу знань, який у науково-методологічній науці отримав назви “постнекласична наука”, “технонаука”, “нанонаука”. Державне управління є “наукою нового покоління”, яка стоїть в одному ряді з такими “технонауками”, як: кібернетика, генетика, гена інженерія, соціальна технологія, біотехнологія, теорія комунікацій тощо [1, 2].

Державне управління – це наука постнекласичного типу, яка ґрунтується на проектно-конструктивному стилі мислення і орієнтована на вирішення практичних проблем у галузі державного управління та місцевого самоврядування. Одночасно можна констатувати, що в рамках розвитку окремої галузі науки “Державне управління” відбулось становлення спеціальності 25.00.04 – “Місьцеве самоврядування. Протягом 2002 – 2013 рр. в Україні відбувся успішний захист 139 дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидат наук з державного управління саме за спеціальністю “Місьцеве самоврядування”, а також 18 дисертацій на здобуття наукового ступеню доктора наук з державного управління [3].

Доцільно зазначити, що місьцеве самоврядування на сьогодні є важливим фактором демократизації суспільного життя, децентралізації управління та необхідною передумовою становлення громадянського суспільства, наближення влади до її джерела – народу. В Україні закладено конституційні засади місцевого самоврядування, ратифіковано Європейську хартію місцевого самоврядування, прийнято низку базових нормативно-правових актів, які регулюють діяльність органів місцевого самоврядування [4].

Водночас система місцевого самоврядування на сьогодні не задовольняє потреб суспільства. Функціонування органів місцевого самоврядування у більшості територіальних громад не забезпечує створення та підтримку сприятливого життєвого середовища, необхідного для всебічного розвитку людини, її самореалізації, захисту її прав, надання мешканцям територіальних громад якісних та доступних публічних послуг.

Значущість відповідних наукових розробок, які сприяли б створенню модернізованої системи місцевого самоврядування, особливо зростає на сьогодні в

умовах чергової спроби реформувати національну систему місцевого самоврядування. Так, Розпорядженням Кабінету Міністрів України № 333-р від 01.04.2014 р. було затверджено нову Концепцію реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні [5].

Відповідно до згаданої Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні, модернізація системи місцевого самоврядування має бути проведена у два етапи. На першому підготовчому етапі її впровадження (2014 р.) передбачається: у першочерговому порядку внести до Конституції України зміни щодо утворення виконавчих органів обласних і районних рад та розподілу повноважень між ними; розробити проекти та прийняти акти законодавства щодо запровадження механізму прямого народовладдя, удосконалення правового регулювання процедур проведення загальних зборів громадян за місцем їх проживання та встановлення додаткових гарантій діяльності органів самоорганізації населення; створити сприятливі правові умови для широкого залучення населення до прийняття управлінських рішень органами місцевого самоврядування; створити законодавчу основу для реалізації права територіальних громад на добровільне об'єднання, передбачивши при цьому надання державної підтримки об'єднаним громадам протягом п'яти років після утворення для поліпшення інфраструктури надання послуг і транспортної доступності; створити законодавчу основу для реалізації права територіальних громад на співробітництво на засадах ресурсно-організаційної кооперації та отримання державної підтримки для реалізації проектів такого співробітництва; законодавчо врегулювати нову систему адміністративно-територіального устрою; здійснити моделювання адміністративно-територіальних одиниць у регіонах та розробити проекти нормативних актів, необхідних для завершення формування нової системи адміністративно-територіального устрою. Також на цьому етапі заплановано визначити Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України головним центральним органом виконавчої влади з проведення реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади, а також розробити на рівні Кабінету Міністрів України механізм координації проведення зазначеної реформи місцевого самоврядування. Передбачається і проведення масштабної інформаційно-роз'яснювальної роботи з питань реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади, а також завершити формування законодавчої бази з питань діяльності органів місцевого самоврядування та органів виконавчої влади на новій територіальній основі з визначенням їх повноважень та ресурсного забезпечення відповідно до вимог аналізованої концепції.

На другому етапі реалізації зазначеної вище концепції (2015 – 2017 рр.) передбачається уніфікувати та стандартизувати публічні послуги, що надаються населенню органами місцевого самоврядування та органами виконавчої влади з урахуванням принципів максимальної доступності послуг для споживачів і визначити на законодавчому рівні умови для їх належного фінансування. Серед інших важливих кроків (заходів) реформи треба назвати такі: провести інституційну реорганізацію органів місцевого самоврядування та місцевих органів виконавчої влади на новій територіальній основі та місцеві вибори з урахуванням реформованої системи органів місцевого самоврядування; удосконалити систему планування території громад, вирішити питання забезпечення новостворених громад схемами планування території та генеральними планами.

Визначено також наступні основні (очікувані) результати реформи місцевого самоврядування в Україні: формування ефективної територіальної системи органів місцевого самоврядування та місцевих органів виконавчої влади для забезпечення сталого соціально-економічного розвитку відповідних адміністративно-територіальних одиниць; запровадження стандартів (нормативів) якості публічних послуг, що надаються населенню органами місцевого самоврядування базового й регіонального рівня, критеріїв оцінювання якості; створення сприятливих правових умов для максимально широкого залучення населення до прийняття управлінських рішень, а також розвитку форм прямого народовладдя тощо. Кінцевим результатом реформування місцевого самоврядування в Україні має стати покращення рівня життя українських громадян, побудова сучасної, ефективної, конкурентоспроможної держави, забезпечення сталого розвитку її громад і регіонів.

Одночасно потрібно наголосити, що в більшості європейських країн на сьогодні спостерігається тенденція поступової передачі повноважень від органів державної влади органам місцевого самоврядування із урахуванням принципу субсидіарності. Так, більшість європейських країн протягом останніх десятиріч здійснили численні реформи місцевого самоврядування. На сьогодні можна констатувати, що ознакою успішності та сталого розвитку цих країн є ефективна система місцевого самоврядування.

Особливості проведення муніципальних трансформацій в окремих країнах обумовлені: історичними передумовами; політичними та соціально-економічними чинниками (зокрема, соціальною організацією суспільства, економічним розвитком тощо); формою правління, державного та політичного устрою тощо [6].

За змістом і результатами проведення можна виділити структурно-функціональні та муніципальні реформи. Перші стосувалися функціональних змін, спрямованих на перерозподіл функцій між центральними, регіональними та місцевими органами управління і передбачали розширення компетенції регіональних і місцевих влад. Інші ж передбачали організаційні зміни у відносинах між різними рівнями місцевого управління та були пов'язані з реформуванням системи адміністративно-територіального устрою країн і запровадженням самоврядування на регіональному рівні [7].

Зміни у системах управління країнами можна умовно поділити на такі типи: коригування кількості адміністративних одиниць, організаційні реформи, фінансові реформи, функціональні і процедурні реформи.

У більшості європейських країн найважливішими завданнями проведення реформ децентралізації можна визначити такі: надання більш якісних послуг громадянам, підвищення результативності діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування, наближення послуг до їх споживачів (впровадження принципу субсидіарності), досягнення прозорості дій публічної адміністрації, більш активне залучення громадян до прийняття рішень, консолідація бюджетної політики, розвиток ресурсної бази органів місцевого самоврядування тощо [8].

Одночасно можемо констатувати, що реформа місцевого самоврядування в Україні відрізняється від подібних реформ в інших європейських країнах, насамперед комплексністю завдань, які визначено в Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної влади, затвердженої Розпорядженням Кабінету Міністрів України № 333-р від 01.04.2014 р. [9].

Водночас реформа місцевого самоврядування не може розглядатись ізольовано, вона має бути інтегрована в більш широкий чи глобальний проект модернізації

Української держави. Тобто децентралізація та регіоналізація не є самі по собі самоціллю, але мають бути інструментом для консолідації, зміцнення унітарної та соборної Української держави. До речі, в Конституції Французької Республіки (після реформи 2003 р.) зафіксовано, що Франція є унітарною децентралізованою країною [10].

Зрозумілим є те, що реформування місцевого самоврядування є неможливим без якісних змін у правовому полі, модернізації чинного законодавства. Першочергово порядку мають бути внесені зміни до Конституції України, зокрема щодо утворення виконавчих органів обласних і районних рад та розподілу повноважень між ними; розроблено та прийнято нову редакцію законів про місцеве самоврядування, службу в органах місцевого самоврядування, місцеві державні адміністрації, інші законодавчі та нормативно-правові акти щодо запровадження механізму прямого народовладдя, удосконалення правового регулювання процедур проведення загальних зборів громадян за місцем їх проживання та встановлення додаткових гарантій діяльності органів самоорганізації населення, реалізації права територіальних громад на добровільне об'єднання та співробітництво на засадах ресурсно-організаційної кооперації та отримання державної підтримки для реалізації проектів такого співробітництва; формування нової системи адміністративно-територіального устрою тощо.

Суттєвим ризиком у цій роботі є розробка або внесення змін до великої кількості нормативно-правових актів, які мають відповідати загальній логіці реформування місцевого самоврядування. Одночасно базовий закон про місцеве самоврядування повинен мати статус органічного (рамкового) закону, що має вищу силу над іншими законодавчими та нормативно-правовими актами.

Важливим напрямом реформи є проведення потужної інформаційно-роз'яснювальної роботи серед широких верств населення з питань реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади.

Ще одним напрямом реформи є інституційний розвиток місцевого самоврядування в Україні, проведення інституційної реорганізації органів місцевого самоврядування та місцевих органів виконавчої влади на новій територіальній основі, а також місцевих виборів із урахуванням реформованої системи органів місцевого самоврядування [11].

Потрібно звернути увагу на питання проведення місцевих виборів. Необхідно розглянути питання не тільки інституційної реорганізації органів місцевого самоврядування, але й запропонувати вирішення проблем, які спостерігаються на сьогодні в системі місцевого самоврядування (політична корупція під час виборів, взаємовідносини між мером (головою), який обирається усією територіальною громадою, та місцевою радою тощо).

У процесі здійснення реформи місцевого самоврядування набуває важливого значення питання уніфікації і стандартизації публічних послуг, покращення їх якості, що має відповідати потребам та очікуванням громадян. Таким чином, діяльність органів місцевого самоврядування має набувати нового більш якісного змісту, чому має допомогти впровадження нових інноваційних інструментів (інструментаріїв) місцевого і регіонального розвитку. Деякі з цих інструментаріїв досить ґрунтовно проаналізовано у згаданій науковій доповіді Національної академії, а саме: міжмуниципальне співробітництво; впровадження стандартів якості в діяльність органів місцевого самоврядування; транскордонне співробітництво; розвиток партисипативної демократії (демократії участі) на місцевому рівні; нові технології в муніципальному менеджменті, розвиток людського потенціалу на службі в органах місцевого самоврядування тощо.

Вітчизняний досвід свідчить, що українські громади, маючи майже однакове ресурсно-матеріальне забезпечення та діючи в одному правовому полі, досягають зовсім різних кінцевих результатів. Так, відомі серед муніципальної громадськості своїми досягненнями та кращими практиками такі міста, як: Бердянськ, Бориспіль, Бровари, Вінниця, Кам'янець-Подільський, Комсомольськ, Львів, Славутич, Українка та інші. Все це ще раз потребує аналізувати питання ефективності муніципального менеджменту та розвитку лідерства [12].

Технологія формування та реалізації політики розвитку місцевого самоврядування залежить від ефективності функціонування управлінського апарату, укомплектованого компетентними та висококваліфікованими кадрами, які є стратегічним ресурсом її конкурентоздатності. У сучасних умовах суспільного розвитку управлінські кадри повинні володіти стратегічним потенціалом вирішення актуальних проблем життєдіяльності громадян, надання їм якісних послуг, забезпечення ефективності функціонування системи державного управління та місцевого самоврядування.

Розглядаючи службу в органах місцевого самоврядування як кар'єрний вид публічної служби, передусім необхідно відзначити, що кар'єру неможливо відокремити від професії. Отже, служба в органах місцевого самоврядування є професією. В умовах проведення політичних, економічних та адміністративних реформ в Україні щодо посилення вертикалі влади, розвитку ініціативи на місцях зростає потреба у підвищенні ефективності управлінської діяльності апарату публічної влади на всіх організаційно-правових рівнях. Функціонування цього апарату проявляється у повсякденній професійній діяльності широкого кола осіб в органах державної влади та органах місцевого самоврядування.

Доцільно зазначити, що ще у 2012 р. Нацдержслужбою спільно з національними асоціаціями органів місцевого самоврядування було розпочато діяльність щодо підготовки Стратегії законодавчого забезпечення реформування та розвитку служби в органах місцевого самоврядування. Її метою мало стати створення методологічного фундаменту для реформування законодавчого забезпечення служби в органах місцевого самоврядування, що сприятиме побудові в Україні професійної та ефективної служби в органах місцевого самоврядування, яка забезпечуватиме ефективну діяльність органів місцевого самоврядування та надання якісних послуг громадянам – членам відповідних територіальних громад.

Підготовлено також нову редакцію закону про службу в органах місцевого самоврядування, ухвалення та впровадження якої дасть змогу вирішити такі питання:

- підвищити ефективність служби в органах місцевого самоврядування шляхом удосконалення статусу службовців органів місцевого самоврядування, нової класифікації посад в органах місцевого самоврядування та алгоритмів присвоєння рангів відповідних посадових осіб, застосування сучасних технологій муніципального управління та муніципального менеджменту;
- підвищити якість адміністративних послуг, що надаються населенню в системі місцевого самоврядування, та забезпечити їх доступність;
- забезпечити здійснення ефективного контролю за діяльністю службовців місцевого самоврядування;
- забезпечити реалізацію права громадян на рівний доступ до служби в органах місцевого самоврядування;

– зменшити рівень корупції в діяльності органів та посадових осіб місцевого самоврядування;

– досягнути якісно нового рівня місцевого самоврядування, а також зміцнити довіру до інститутів місцевого самоврядування.

Все це сприятиме як комплексному реформуванню системи місцевого самоврядування (відповідно до загальноновизнаних європейських принципів), так і створенню в Україні професійної та ефективної служби в органах місцевого самоврядування.

Одночасно впровадження економічних, соціальних і політичних перетворень на регіональному та місцевому рівнях потрібно розглядати в контексті європейської інтеграції, що сприятиме формуванню так званого “доброго врядування” (good governance). “Добре врядування” – це процес реалізації публічної влади, що базується на підходах до формування відкритого, демократичного і справедливого суспільства та відповідній системі принципів, має ознаки результативного управління та скерований на забезпечення ефективних партнерських взаємовідносин між органами публічної влади, інституціями громадянського суспільства і суб’єктами приватного права щодо управління суспільним розвитком [13].

Концепція “доброго врядування” витісняє популярну раніше концепцію “нового публічного менеджменту” або “публічного управління” з її однобічною орієнтацією на ефективність. Вона наповнює концепцію державного управління гуманітарною та соціальною складовою; формує новий підхід до розуміння належного врядування, яке має тепер відповідати не лише вимогам ефективності, але й бути відкритим, доступним, підзвітним і підконтрольним, а отже – чутливим до вимог громадян та їх потреб. Водночас концепція доброго врядування, визначаючи рамки ефективності і результативності, характеризує процес поєднання влади та обов’язків у суспільстві; визначає публічну політику та рішення щодо суспільного життя; включає взаємовідносини між органами державної влади, органами місцевого самоврядування та інституціями громадянського суспільства [14].

Ухвалення у 2008 р. Комітетом Міністрів Ради Європи Європейської Стратегії інновацій та доброго врядування на місцевому рівні є надзвичайно важливим кроком у подальшому розвитку місцевої демократії, адже однією з основних передумов реформування системи місцевого самоврядування як в Україні, так і в інших європейських країнах є спроможність місцевої влади ефективно реалізовувати зростаючу кількість повноважень, що передаються їй органами центральної влади з метою надання більш якісних послуг населенню.

Основне завдання згаданої стратегії та її 12 принципів доброго демократичного врядування на місцевому рівні полягає у тому, щоб мобілізувати і стимулювати дії національних та місцевих органів влади, інших інституцій таким чином, щоб громадяни усіх європейських країн відчули користь від доброго демократичного врядування на місцевому рівні завдяки послідовному поліпшенню якості місцевих (суспільних) послуг, залученню населення до вироблення політики, що відповідає їх законним очікуванням [15].

Водночас здійснення реформи місцевого самоврядування має бути забезпечено постійним науково-експертним супроводженням [16]. Продовження підготовки фундаментальних та прикладних розробок щодо різних аспектів місцевого самоврядування безперечно сприятиме консолідації та розвитку цього ресурсно-

аналітичного потенціалу. Одночасно є доцільним розглянути подальші кроки щодо розвитку взаємодії між органами державної влади та науковими установами, зокрема шляхом утворення експертних та робочих груп, проведення відповідних досліджень, організації науково-практичних конференцій тощо.

Висновки

Враховуючи досвід зарубіжних країн, питання впровадження економічних, соціальних і політичних перетворень на регіональному і місцевому рівнях потрібно розглядати в контексті європейської інтеграції та сталого розвитку. Ефективна реалізація політики децентралізації державної влади вимагає від органів влади усіх рівнів таких узгоджених заходів: здійснення суттєвих інституційних змін; реформування принципів та методів роботи, зокрема в галузі підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів; забезпечення фінансово-економічних можливостей стимулювання розвитку місцевого самоврядування тощо.

Враховуючи вищевикладене, можна сформулювати такі пропозиції щодо подальшої реалізації реформи місцевого самоврядування в Україні:

– ухвалити зміни до Конституції України, зокрема щодо утворення виконавчих органів обласних і районних рад та розподілу повноважень між ними, а також нові редакції Законів України “Про місцеве самоврядування в Україні”, “Про місцеві державні адміністрації” та інші законодавчі акти, спрямовані на врегулювання проблемних питань місцевого розвитку, планування розвитку територій, встановлення дієвого контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування тощо;

– забезпечити широку інформаційно-роз’яснювальну роботу з питань реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади;

– розробити та затвердити на законодавчому рівні національну систему моніторингу та професійного оцінювання державної політики, програм і проєктів в Україні, яка передбачала б установа загальнодержавних стандартів оцінювання, порядку його проведення, розповсюдження і використання результатів, створення відповідного нормативно-правового, організаційного та ресурсного забезпечення механізмів оцінювання;

– сприяти розвитку муніципального менеджменту, підвищенню рівня професійної компетенції посадових осіб місцевого самоврядування і депутатів місцевих рад з використанням кращих вітчизняних та європейських практик;

– сприяти запровадженню Національної стратегії доброго врядування, її базових принципів на місцевому рівні;

– удосконалити зміст, форми, методи, засоби навчання посадових осіб місцевого самоврядування з метою забезпечення органів місцевого самоврядування сучасними управлінськими кадрами; модернізувати професійні програми, спрямовані на підготовку та підвищення кваліфікації фахівців у сфері місцевого самоврядування; сформувати комплексне науково-методичне забезпечення навчального процесу;

– забезпечити подальший розвиток національної мережі центрів з надання адміністративних послуг (далі – ЦНАП), а також сприяти утворенню ЦНАП у нових об’єднаних територіальних громадах;

– сприяти розвитку співробітництва територіальних громад, зокрема з питань надання більш якісних адміністративних послуг бізнесу та громадянам;

– сприяти поширенню кращих муніципальних практик і методик у сферах місцевого та сталого розвитку, а також активізувати роботу щодо участі в підготовці та

реалізації проектів міжнародної технічної допомоги, спрямованих на сталий розвиток місцевого самоврядування.

Список використаної літератури

1. Князєв В. М. Про природу науки державного управління / В. М. Князєв // Вісник державної служби України [Текст]. — 2012. — № 4. — С. 28—36.
2. Толкованов В. Добре врядування та інструменти його забезпечення на місцевому і регіональному рівнях: вітчизняний та зарубіжний досвід [Текст] : монографія / В. Толкованов. — Івано-Франківськ : Місто НВ, 2013. — 264 с.
3. Місьцеве самоврядування в Україні: сучасний стан та основні напрями модернізації [Текст] : наук. доп. / авт. кол. : Ю. В. Ковбасюк, К. О. Ващенко, В. В. Толкованов [та ін.] ; за заг. ред. д-ра наук з держ. упр., проф. Ю. В. Крвбасюка. — К. : НАДУ, 2014. — 128 с.
4. Пухтинський М. О. Проблеми децентралізації: національний та міжнародний досвід [Текст] : зб. матер. та док. / М. О. Пухтинський. — К. : Атіка-Н, 2006. — 744 с.
5. Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні [Електронний ресурс] : Розпорядження Кабінету Міністрів України № 333-р від 01.04.2014 р. — Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-%D1%80>.
6. Kohler-Koch B. Interdependent European Governance / B. Kohler-Koch // Linking EU an National Governance [Text] / ed. by Beate Kohler-Koch. — Oxford : OUP, 2003. — P. 10—12.
7. Ruskowski E. La rйforme des finances des collectivitйs locales en Pologne face aux standards internationaux / E. Ruskowski // Revue franzaise de Finances publiques [Text]. — 2000. — № 69. — P. 201—213.
8. Проблеми трансформації територіальної організації влади [Текст] : зб. матер. та док. / наук. ред. М. Пухтинський. — К. : Атіка, 2005. — 852 с.
9. Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні...
10. Правові інструменти Ради Європи з питань місцевого і регіонального розвитку та проблеми їх імплементації в Україні [Текст] / за ред. В. В. Толкованова. — К. : Центр досліджень питань місцевого і регіонального розвитку та сприяння адміністративній реформі, 2007. — 349 с.
11. Актуальні проблеми становлення та розвитку місцевого самоврядування в Україні [Текст] : кол. моногр. / В. О. Антоненко, М. О. Баймуратов, О. В. Батанов [та ін.] ; за ред. В. В. Кравченка, М. О. Баймуратова, О. В. Батанова. — К. : Атіка, 2007. — 864 с.
12. Європейські орієнтири місцевого і регіонального розвитку [Текст] : зб. матер. та док. / за заг. ред. М. Пухтинського. — К. : Видавництво Академії муніципального управління, 2009. — 508 с.
13. Толкованов В. Добре врядування та інструменти його забезпечення на місцевому і регіональному рівнях: вітчизняний та зарубіжний досвід [Текст] : монографія / В. Толкованов. — Івано-Франківськ : Місто НВ, 2013. — 264 с.
14. Куйбіда В. С. Досвід впровадження стандартів доброго врядування на місцевому рівні в Україні та інших європейських країнах [Текст] : зб. наук.-аналіт. та навч.-метод. матер., нормат.-прав. акт. з питань впровадження стандартів доброго врядування на місцевому рівні / В. С. Куйбіда, В. В. Толкованов. — К. : ТОВ “Поліграфічний Центр “Крамар”, 2010. — 258 с.

15. Правові інструменти Ради Європи з питань місцевого і регіонального розвитку та проблеми їх імплементації в Україні... — 349 с.

16. Місцеве самоврядування в Україні: сучасний стан та основні напрями модернізації... — 128 с.

Стаття надійшла до редакції 13.09.2016

Схвалена до друку редколегією 12.10.2016

D. Zapysnyi

CURRENT STATE AND MAIN TRENDS IN THE IMPLEMENTATION OF LOCAL SELF-GOVERNMENT REFORM IN UKRAINE

The article highlights main issues of the local self-government reform in Ukraine. The different aspects of increasing the quality of services provided to citizens by local self-government bodies are analyzed. The article defines main patterns and tendencies in the realization of the state policy for improving the quality of administrative (municipal) services in the context of the on-going large-scale decentralization reform in Ukraine as well as identifies main directions for its further modernization. On the basis of the local self-government current state analysis and taking into account foreign experiences of other countries, the proposals for further realization of the decentralization reform in Ukraine are presented.

Key words: local self-government, decentralisation reform, public administration, local development, European integration, administrative services.